

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ТА СОЦІАЛЬНА
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ

підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

**Силабус вибіркового освітнього компонента «СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО
ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»** підготовки бакалавра

Розробник: Павлов К.В., професор кафедри економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор

Погоджено:

Гарант ОПП

Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність

Світлана БОРТНІК

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки
і торгівлі**

протокол №6 від 12.01.2026 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	D Бізнес, адміністрування та право, спеціальності D7 Торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів ECTS 150/5		Рік навчання 2
		Семестр 4
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: є		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Мова навчання	Українська	
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Павлов Костянтин Володимирович

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Вчене звання – професор

Посада – професор кафедри економіки і торгівлі

Контактні дані: 097 283 08 08 pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Соціальне партнерство та соціальна відповідальність бізнесу» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня освіти.

Освітній компонент «Соціальне партнерство та соціальна відповідальність бізнесу» належить до переліку вибірових освітніх компонентів і спрямований на вивчення особливостей формування механізму тристоронньої взаємодії між державою, бізнесом та інститутами громадянського суспільства, орієнтованого на підвищення рівня соціальної стабільності, дотримання принципів етичного ведення бізнесу та розвиток стандартів сталого розвитку, забезпечення стійкості суб'єктів господарювання за рахунок балансування інтересів власників, персоналу та громадськості. Предметом освітнього компонента «Соціальне партнерство та соціальна відповідальність бізнесу» є теоретичні та методичні підходи до формування системи соціально-трудова відносин, ділової доброчесності та стратегічних пріоритетів бізнесу як основи його репутаційного капіталу, напрямки розвитку діалогу між соціальними партнерами, порядок оцінки та коригування програм соціальної відповідальності з урахуванням економічних та соціокультурних чинників сучасного ринкового середовища.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента «Соціальне партнерство та соціальна відповідальність бізнесу» – з'ясування сутності та особливостей формування системи соціального діалогу та етичних зобов'язань бізнесу перед суспільством, специфіки формування репутації та довіри до бізнес-структур, проблем і принципів обґрунтування моделей соціальної відповідальності підприємства та критеріїв її оцінки і вдосконалення в умовах глобальних викликів.

Основні завдання освітнього компонента: визначення сутності, рівнів та моделей соціальної відповідальності бізнесу і соціального партнерства; дослідження особливостей формування соціальних стандартів та етичних норм, що відображають процес адаптації бізнес-структури до потреб стейкхолдерів; з'ясування сутності та факторів впливу на формування репутаційного капіталу підприємства як основи забезпечення його довгострокової стабільності

на ринку; розгляд методик оцінки соціальної ефективності діяльності та аналізу середовища соціального партнерства і його ролі у процесі розробки стратегії сталого розвитку; дослідження сутності та методів оцінки соціальних інвестицій бізнесу; виявлення складових системи соціального аудиту та звітності, а також умов ефективного здійснення підтримки й розвитку соціально орієнтованих стандартів поведінки персоналу; обґрунтування рекомендацій щодо підтримки й розвитку партнерських відносин та соціальної відповідальності бізнесу.

3. Soft skills

Вивчення курсу сприяє розвитку таких навичок як лідерство, співпраця та командна робота, адаптивність та гнучкість, критичне та аналітичне мислення. Зазначені навички сприяють розвитку вмінь ефективною взаємодії з іншими членами команди для досягнення синергетичного ефекту.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Основи аналізу та оцінювання соціальної відповідальності						
Тема 1. Теоретико-методологічні засади соціального партнерства та соціальної відповідальності бізнесу.	6	-	1	5	-	ДП, О, Т / 6
Тема 2. Генеза та еволюція концепцій соціальної відповідальності у світовій та вітчизняній практиці.	8	1	1	5	1	ПЗ, Т / 6
Тема 3. Моделі соціальної відповідальності бізнесу: порівняльний аналіз національних підходів.	14	1	2	10	1	ПЗ, Т / 7
Тема 4. Соціальне партнерство як інструмент регулювання соціально-трудових відносин.	14	1	2	10	1	ПЗ, Т, О / 7
Тема 5. Суб'єкти та інституційні форми соціального діалогу в сучасній економіці.	14	1	2	10	1	ПЗ, О, Т / 7
Тема 6. Внутрішня соціальна відповідальність: розвиток людського капіталу та безпека праці.	14	1	2	10	1	ПЗ, Т / 7
Разом за модулем 1	70	5	10	50	5	40
Змістовий модуль 2. Основні напрями формування соціального партнерства на підприємстві						
Тема 7. Зовнішня соціальна відповідальність та взаємодія з місцевими громадами.	14	1	2	10	1	ДП, Т / 7
Тема 8. Екологічна відповідальність бізнесу та концепція сталого розвитку	14	1	2	10	1	ПЗ, О, Т / 7
Тема 9. Ділова репутація та етичні кодекси в системі соціальної відповідальності стейкхолдерів.	14	1	2	10	1	ПЗ, Т / 7
Тема 10. Соціальні інвестиції та благодійність: оцінка ефективності соціальних програм.	11	-	1	10	-	ПЗ, О, Т / 6
Тема 11. Міжнародні стандарти та нефінансова звітність у сфері соціальної відповідальності.	14	1	2	10	1	ПЗ, Т / 7
Тема 12. Державне регулювання та стимулювання соціально відповідальної поведінки бізнесу.	13	1	1	10	1	ПЗ, Т / 6
Разом за модулем 2	80	5	10	60	5	40
ІНДЗ						20
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДП – дискусійні питання; Т – тестування; О - опитування; ПЗ – виконання практичних завдань; ІНДЗ – індивідуальне навчальне/науково-дослідне завдання здобувача освіти; ПКР – підсумкова контрольна робота

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

V. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://is.gd/tg0qDU>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/6X2p4c>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/Yb4S7e>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

VI. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (<https://is.gd/4TlaU2>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді письмової відповіді на одне теоретичне питання (30 балів) та розв'язку двох ситуаційних вправ – по 35 балів кожне). Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Визначення та сутність поняття «соціальне партнерство».
2. Основні етапи становлення концепції соціальної відповідальності бізнесу (СВБ).
3. Об'єкти та суб'єкти соціальної відповідальності в сучасній економіці.
4. Тристоронній механізм соціального діалогу: держава, роботодавці, профспілки.
5. Роль Міжнародної організації праці (МОП) у формуванні стандартів СВБ.
6. Поняття стейкхолдерів та їх класифікація за ступенем впливу на бізнес.
7. Принципи Глобального договору ООН у сфері прав людини та праці.
8. Сутність та рівні корпоративної соціальної відповідальності (піраміда А. Керролла).
9. Колективний договір як інструмент реалізації соціального партнерства на підприємстві.
10. Правове регулювання соціально-трудова відносин в Україні.
11. Внутрішня соціальна відповідальність: інвестиції в людський капітал.
12. Зовнішня соціальна відповідальність: взаємодія з місцевими громадами.
13. Соціальний діалог на національному, галузевому та територіальному рівнях.
14. Вплив СВБ на формування ділової репутації та бренд компанії.
15. Етичні кодекси як засіб регулювання поведінки суб'єктів партнерства.
16. Поняття та види соціальних інвестицій бізнесу.
17. Екологічна відповідальність як складова стратегії сталого розвитку.
18. Сутність та значення нефінансової звітності бізнес-структур.
19. Стандарти серії ISO 26000 «Настанови щодо соціальної відповідальності».
20. Міжнародна система звітності GRI (Global Reporting Initiative).
21. Роль профспілок у захисті соціально-економічних інтересів працівників.
22. Гендерна рівність та інклюзія в системі корпоративної політики.
23. Соціальний аудит: поняття, мета та методика проведення.
24. Благодійність, меценатство та спонсорство: спільне та відмінне.
25. Волонтерські програми персоналу як інструмент розвитку лояльності.
26. Державно-приватне партнерство у вирішенні соціальних проблем.
27. Соціальна відповідальність у ланцюгах постачання та робота з підрядниками.
28. Механізми вирішення колективних трудових спорів (конфліктів).
29. Вплив цифровізації на розвиток соціального партнерства.
30. Поняття «соціальний пакет» та його роль у стимулюванні персоналу.
31. Етика штучного інтелекту та цифрова відповідальність бізнесу.
32. Моделі соціальної відповідальності: американська, європейська та японська.
33. Специфіка реалізації СВБ у малому та середньому бізнесі.
34. Соціальна відповідальність транснаціональних корпорацій (ТНК).
35. Оцінка ефективності соціальних програм: соціальний ROI.
36. Благодійні фонди великих корпорацій: структура та цілі.
37. Соціальне партнерство у сфері професійної освіти та перекваліфікації.
38. Принципи етичного інвестування (ESG-критерії).
39. Протидія корупції як складова соціальної відповідальності бізнесу.
40. Культура безпеки праці та здоров'я персоналу як пріоритет СВБ.
41. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах воєнного стану.
42. Роль бізнес-асоціацій у розвитку соціального діалогу.
43. Поняття «корпоративне громадянство» (Corporate Citizenship).
44. Соціальна реклама як засіб трансляції цінностей компанії.
45. Відповідальне споживання та роль бізнесу в еко-просвіті.

46. Інструменти моніторингу репутаційних ризиків у соціальній сфері.
47. Вплив релігійних та культурних чинників на соціальне партнерство.
48. Соціальні інновації: поняття та приклади успішних кейсів.
49. Прозорість бізнесу та відкритість інформації для партнерів.
50. Етика взаємовідносин зі споживачами та захист їхніх прав.

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Грішнова О. А. Соціальна відповідальність : підручник. Київ : КНЕУ, 2021. 368 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/35621> (дата звернення: 10.02.2026).
2. Павлов К.В., Павлова О.М., Ільїн Л.В., Зайчук К.А. Регулювання соціально-економічної активності на регіональних ринках туристичних послуг: монографія. Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 170 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21743>
3. Колот А. М., Грішнова О. А. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку : монографія. Київ : КНЕУ, 2012. 501 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/2153> (дата звернення: 10.02.2026).
4. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / А. М. Колот, О. А. Грішнова та ін. ; за наук. ред. А. М. Колота. Київ : КНЕУ, 2015. 552 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/12154> (дата звернення: 10.02.2026).
5. Грішнова О. А. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, значення, стратегічні напрями розвитку в Україні. *Україна: аспекти праці*. 2010. № 7. С. 3–8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uap_2010_7_3 (дата звернення: 10.02.2026).
6. Олійник О. О. Соціальна відповідальність : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2016. 222 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/11226/> (дата звернення: 10.02.2026).
7. Петроє О. М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 60 с. URL: <https://cul.com.ua/preview/soc-dial-petr.pdf> (дата звернення: 10.02.2026).
8. Корпоративна соціальна відповідальність : підручник / О. Гирик, О. Денис та ін. ; за заг. ред. Т. С. Смовженко. Київ: УБС НБУ, 2009. 314 с. URL: <https://lib.ubs.edu.ua/handle/123456789/145> (дата звернення: 10.02.2026).

9. Саприкіна М. А. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика : посібник. Київ : Фарбований лист, 2011. 480 с. URL: https://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2018/10/CSR_Models_and_Practices.pdf (дата звернення: 10.02.2026).

10. Еволюція концепції корпоративної соціальної відповідальності. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 51. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2541> (дата звернення: 10.02.2026).

11. Глобальний договір ООН в Україні. Офіційний сайт. URL: <https://globalcompact.org.ua/> (дата звернення: 10.02.2026).

Інтернет-ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuiv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com>
3. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
5. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
6. Офіційний сайт урядового порталу Кабінету Міністрів України. www.kmu.gov.ua.
7. Офіційний сайт Національного банку України. www.bank.gov.ua.
8. Офіційний сайт Міністерства економіки України. www.me.gov.ua.
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. www.minfin.gov.ua.